

naar han skønnedes at være kommet i et saadant Misforhold til sin Stilling som Lærer, at Udbyttet af Skolens Virksomhed derved i væsentlig Grad forringes, søgtes allerede noget ændret ved Kommissionsforslaget af 1911 og ved Regeringsforslaget af 1912, der i sidste Instans vilde lade Ministeriet have Afgørelsen af, om en Lærer paa denne Maade skulde kunne afskediges; Folketingsudvalget udelod dog denne Bestemmelse og førte Reglen tilbage til dens oprindelige Form. Den store Skolekommission var ikke enig om en Affattelse af Paragraffen, idet et Flertal vil ophæve denne særlige Adgang til at faa en Lærer afskediget og henlægge alle Tilfælde af uansøgt Afskedigelse til Ministerens Afgørelse, medens et Mindretal samlede sig om en Bestemmelse, der i det væsentlige svarede til, hvad der i saa Henseende er foreskrevet i Loven om Skolevæsenets Styrelse i de sønderjydske Landsdele (Lov 30. Juni 1920 § 18, jfr. Lov 1. Maj 1923 § 19). Hele Rigsdagen enedes da om en Affattelse af denne Bestemmelse, hvorefter den endelige Afgørelse træffes af et Udvalg paa 3 Medlemmer, valgt af Ministeriet, Skoleraadet og Skolekommissionen.

Denne Ordning søges ved nærværende Forslag gjort gældende for hele Landet.

Reglerne om *Tilsynet med private Skoler*, der naturligt knyttes sammen med Tilsynet med Folkeskolen, og som derfor er medoptaget i Lovforslaget paa samme Maade, som Tilfældet har været ved de tidligere ovenfor omtalte Tilsynsforslag, bygger ganske paa de i disse indeholdte Tanker og giver derfor ikke Anledning til yderligere Omtale.

Derimod skal til Slut gøres nogle Bemærkninger om Styret af *det københavnske Skolevæsen*.

Reglementet af 29. Juli 1814 for Almue- og Borgerskolevæsenet i Kjøbenhavn fastsætter, at Overbestyrelsen og Overopsynet med samtlige Stadens og dens Forstæders Skoler skal være hos en Direktion for Borger- og Almueskolerne, medens der desuden skal være en Skolekommission for hver Menighed, der skal drage Omsorg for, at Hensigten med Skoleundervisningen opnaas, og at Skolerne holdes i tilbørlig Orden. Da Reglementet af 1814 afløstes af Anordningen angaaende Borger- og Almueskolevæsenet i København af 20. Marts 1844, bibeholdtes i det væsentlige denne Tilstand. Det bestemtes nærmere, at Skoledirektionen skulde bestaa af Overpræsidenten, Provsterne for Vor Frue og Holmens Provstier, en Borgmester eller Raadmand og 2 af Stadens Repræsentanter samt en af Kongen udnævnt

administrerende Direktør. Skolekommissionerne vedblev som hidtil at have Tilsynet med samtlige Skoler — offentlige som private — indenfor Sognene og bestod af alle i det paagældende Sogn ansatte Præster og nogle andre Medlemmer, som blev beskikket af Skoledirektionen.

I denne Ordning skete den første Ændring, da Loven af 4. Marts 1857 om Københavns kommunale Anliggender oprettede Embedet som Skoledirektør, saaledes at denne traadte i Stedet for den administrerende Direktør; ved Loven af 29. December 1857 blev dernæst den tidligere Skoledirektion erstattet med en ny paa 3 Medlemmer, nemlig: Københavns Overpræsident, den Borgmester, under hvem Skolesager er henlagt, og en af Stadens Provster eller Sognepræster, som dertil beskikkes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Skoledirektøren skulde have Sæde i Direktionen uden Stemmeret og være Direktionens Forretningsfører. Ved Siden af de hidtidige Sogneskolekommissioner, der stadig skulde føre Tilsyn med de private Skoler i vedkommende Sogn, oprettede Loven af 1857 ny Skolekommissioner, een for hver Skole, bestaaende af en Sognepræst eller residerende Kapellan, beskikket af Ministeriet, et Medlem udnævnt af Borgerrepræsentationen og et valgt af Skoledirektionen; den paagældende Skoles Inspektør har Sæde i Kommissionen uden Stemmeret.

Medens denne Styrelsesform er forblevet uforandret, for saa vidt som der ikke senere er givet Lovbestemmelser om disse Forhold, er de paagældende Organer indbyrdes Stilling i væsentlig Grad ændret, dels ved at Styrelsesformen indenfor Kommunen blev en anden og derved Kommunalbestyrelsens Indflydelse større, dels ved positive Vedtagelser af Kommunalbestyrelsen. — I Tidens Løb er Skolekommissionens Myndighed og særlig dens Tilsynsvirksomhed overfor Skolen og dens Arbejde blevet saaledes formindsket, at dens væsentligste Funktion nu er at paase Haandhævelsen af Skolepligten.

Efter at Tilsynskommissionen af 1909 i 1911 havde afgivet Betænkning vedrørende Folkeskolens Styrelse og Tilsyn udenfor København, blev der den 5. August 1911 nedsat en Kommission til at stille Forslag om Skolevæsenets Tilsyn i København, og denne Kommission afgav Betænkning i Marts 1912 med Udkast til Lov. Flertalsforslaget i dette Udkast gik ud paa at bevare en Skoledirektion paa 3 Medlemmer, Borgmesteren, 1 Medlem valgt af Ministeren og 1 valgt af Borgerrepræsentationen,